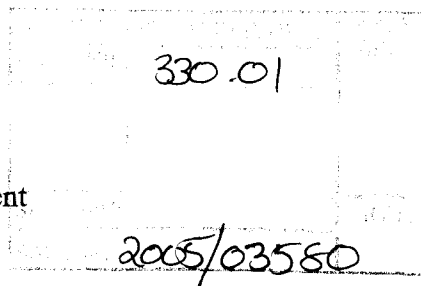
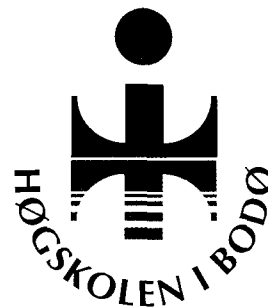

Det kongelige Barne- og Familiedepartement
v/ Haktor Helland
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

248

Deres ref.: 200502756-/ACDS

Vår ref.: 05/1355-2/008/fth/agh

Dato: 8. november 2005

Høringsuttalelse – forslag til revidert rammeplan for barnehagen

Det vises til brev av 7. september 2005 vedrørende forslag til revidert rammeplan for barnehagen. Høgskolen i Bodø ser det som positivt at de sentrale prinsippene i den gjeldende rammeplan foreslås videreført. Dette gjelder blant annet synet på barn og barndom og barnehagens viktige rolle som omsorgs- og læringsarena. En revidert rammeplan må reflektere nyere forskning og debatt om barn og barndom.

Stadig flere av førskolebarna er i barnehagen, og andelen av barn under tre år har steget betydelig. De yngste barn, vil ved full barnehagedekning, utgjøre halvparten av barna i barnehagene. Dagens rammeplan har etter vår mening ikke tatt tilstrekkelig hensyn til forskning om barn under 3 år. En revidert plan bør derfor også ha fokus på de yngste barnas behov, kroppslige kommunikasjon og sosiale fellesskap. Det må i barnehagen tilrettelegges for et godt læringsmiljø også for de yngste barna.

Først vil sentrale forhold i planutkastet kommenteres. Det gjelder viktige føringer som prinsippet om tilpasset opplæring, lek og læring i barnehagen og planens forståelse og bruk av begreper som "småbarn", "oppdragelse" og forslaget om utarbeidelse av temahefter. Videre vil enkelte punkt i planforslaget gis spesiell oppmerksomhet.

Om et inkluderende fellesskap med plass til det enkelte barn

Barnehagen har plikt til å støtte og ta hensyn til det enkelte barn og dets individuelle forutsetning. Det er positivt at dette førende prinsipp poengteres i innledningskapittelet. Vår mening er at tilpasset opplæring og deltakelse, utdypes ytterligere i den reviderte rammeplanen. Behovet for å differensiere og tilpasse barnehagens innhold og arbeidsmåter må styrkes i den nye planen. Dette vil blant annet være nødvendig i forhold til de yngste barna i barnehagen, barn fra minoritetskulturer og barn med nedsatt funksjonsevne.

Leken

Leken skal ha en fremtredende plass i barnas liv i barnehagen. Dette er også uttrykt i kapittel 5.1 i planforslaget. For førskolebarn er å leke et mål i seg selv. Om en bare ser lek som et pedagogisk virkemiddel for å fremme barns utvikling eller en arbeidsmåte for læringsbytte, er dette ikke tilstrekkelig.

Saksbehandler: Ann Gøril Hugaas

Profesjonshøgskolen
Institutt for lærerutdanning og kulturfag

Høgskolen i Bodø
8049 BODØ

tlf. 75 51 72 00
fax. 75 51 74 57

Email: postmottak@hibo.no
Internett: www.hibo.no

Vi forslår derfor at lekens betydning for barns utvikling og læring, og verdien av å tilrettelegge et godt lekemiljø i barnehagen, gis plass i kapittel 2: Grunnleggende begreper og prinsipper.

Læring

Dagens rammeplan viser til at pedagogikk og omsorg skal utgjøre det vi kan kalle et helhetlig læringsbegrep. Den voksnes omsorg for barnet og samspillet mellom barnet og den voksne, fremheves som viktige områder for barns læring gjennom sanseopplevelser og erfaringer. I planforslaget videreføres betydningen av kvaliteten i samspillet mellom barn og voksne, for barns læringsutbytte. Nyere forskning om barns læring i førskolealder og de første årenes betydning for den videre læring og utvikling, tilsier at barnehagens mandat som læringsarena for førskolebarn må vektlegges. Barndommen er en fase med egenverdi i menneskets livsløp og det er derfor viktig at rammeplanen for barnehagen fokuserer på den læring som skjer i førskolealder. Det stiller krav til de voksne om å legge til rette for et læringsmiljø, som på den ene siden ivaretar barnets behov for mestring, og samtidig klarer å gi det enkelte barnet tilstrekkelige utfordringer for videre læring.

Vi foreslår at setningen ...*Gode barnehager styrker barns muligheter for læring.....osv* kommer først i kapittelet (1.1)

Forståelse og bruk av begreper i planforslaget

Om begrepet *Småbarn*

I høringsutkastet brukes begrepet *småbarn*, i noen tilfeller om barn i førskolealder og i andre tilfeller om barn under 3 år. Begrepet *småbarn* viser til størrelse (ikke alder) og vi foreslår at begrepet erstattes av begrepene *barn i førskolealder*, *førskolebarn* eller *de yngste barna*, *barn under 3 år*.

Om begrepet *Oppdragelse*

I kapittel 4: Omsorg og oppdragelse påpeker arbeidsgruppens mindretall at... *oppdragelse som oppgave og fenomen trenger å bli klargjort og tematisert som relasjon med sine spenninger og motsetninger, og med sine pedagogiske og etiske dilemmaer innenfor barnehagepedagogikken. Det er nødvendig å utdype oppdragelse som fenomen for ikke minst å få plassert og klargjort ansvaret som hviler på de voksne i barnehagen.*

I barnehagene har de voksne ulik kompetanse, hvor de faglærte er i mindretall. En presisering av de voksnes rolle i oppdragelsen av barn må problematiseres. Mindretallets forslag gis vår tilslutning.

Om *temahefter*

Forlaget til revidert rammeplan for barnehagen er betydelig mindre av omfang enn dagens plan. Det begrunnes blant annet i at flere elementer i gjeldende rammeplan nå er tatt inn i den nye barnehageloven og at fag- og metodestoffet er fjernet.

Vi mener det derfor er behov for at departementet tar initiativ til og leder et arbeid, i samarbeid med ulike fagmiljø, med å utarbeide teamhefter innenfor alle de ulike fagområdene.

Det er ikke tilstrekkelig kvalitetssikring å overlate dette arbeidet til tilfeldige aktører i markedet. Ulike fagmiljøer og for eksempel forlag bør bidra i arbeidet, men ikke gis det hele ansvaret, slik det i stor grad er tilfellet i dag.

Kapittel 2.3 om barns medvirkning

4.setning: Vi foreslår følgende endring/ tillegg: *De yngste barna formidler gjerne sine synspunkter ved kroppsholdninger, mimikk, gjennom bilder og andre følelsesmessige uttrykk.*

Vi foreslår følgende tilføyelse i 1.avsnitt: **Barns skal delta aktivt i vurderingen av barnehagens innhold og arbeidsmåter.**

Videre foreslås følgende tillegg: **De voksne skal ta initiativ til å høre barns mening og uttrykk.**

At barn gis anledning til å påvirke og endre sin egen situasjon må fremheves.

Til kap.3.1 Barnehagens formålsbestemmelse

Det er uklart hvordan dette skal forstås (etikk eller tro?) Hvis poenget er å si noe om den kristne kulturarven, bør man kanskje unngå uttrykket ”tro”.

Vi foreslår følgende endring: **Virksomheten i barnehagen er forankret i de kristne grunnverdiene.** jfr. Opplæringslovens § 2-4 hvor en bruker begrepet *kristendomsforståelse i stedet for tro*. Da unngår en misforståelser i forhold til spørsmål om foreldreretten og religionsfrihet.

Til kap.3.2 Barnehager med andre formålsbestemmelser

Vi foreslår følgende endring: *Alternative formuleringer om verdigrunnlag bør fastsettes i slike tilfeller.*

Til kap.5.3 Læring gjennom hverdagsaktiviteter og sosialt samspill

I siste setning i 3.siste avsnitt forslås følgende tillegg: *Personalet må være lydhøre og følsomme for barnas egne innspill, også de som uttrykkes gjennom ikke-verbale språk.*

Til kap. 6 Barnehagens fagområder

Vi savner at vesentlige temaer som *kjønnsroller og likestilling* tas med. Kunnskap om og utvikling av ferdigheter i bruk av IKT bør også gis plass, likeså lekens betydning i arbeidet med fagområdene.

Til kap. 6.4. Estetiske fagområder

Læringsaspektet er sentralt i de øvrige fagområdene i planen. Det må også være med i arbeidet med de estetiske fagene.

Vi foreslår følgende tillegg til andre strekpunkt: - utvikler kommunikasjonsevne og varierte uttrykk gjennom **læring og** skapende virksomhet.

Til kap. 6.5 Natur, miljø og teknikk

Vi foreslår følgende tilføyelse (nytt strekpunkt) :- **utvikler begreper for mengder og romlige forhold**

Matematikk må ansees som et sentralt fagområde i barnehagen. Det bør derfor vurderes om faget skal få en mer presis presentasjon i fagområdets innledning, hvor det matematisk forskende, eksperimenterende og problemløsende barnet vektlegges.

Til kap. 6.6 Etikk, religion og filosofi

De føringer som gis, åpner for ulike tolkninger av innholdet. Den kristne kulturarv som kulturarv må gjøres tydeligere, for eksempel ved å nevne konkret om bibelfortellinger og kristen kunst, kirkebesøk og hvilke høgtidsmarkeringer det er naturlig å markere.

Det er ikke tilstrekkelig at planforslaget fokuserer på undring og spørsmål omkring religion.

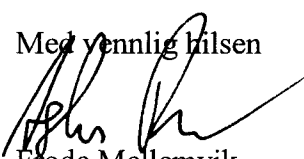
Vi ønsker dessuten at foreldreretten kommer klarer til uttrykk, jfr. Artikkel 18-4 i FNs konvensjon om sosiale og politiske retter, som sier at man skal ”respekttere foreldres, og i tilfelle vergers, frihet til å sørge for sine barns religiøse og moralske oppdragelse”.

Til kap. 7.3 Vurdering av barnehagens arbeid

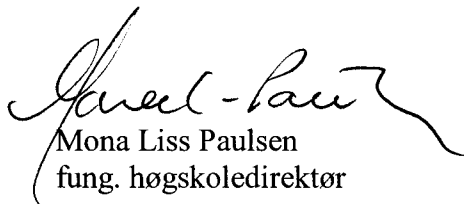
Vi foreslår følgende endring i 4.avsnitt: *Barns erfaringer og synspunkter skal (eller må) inngå i vurderingsgrunnlaget.*

Det må være en målsetting at barnehagen tilbyr barnehagebarn et likeverdig tilbud. Det betyr ikke at innholdet i alle barnehager skal være det samme. Fortsatt skal et tilpasset tilbud gis, ut fra forhold som alder, kjønn, kulturbakgrunn, behov og interesser. Lokale forhold og driftsformer vil også påvirke barnehagenes læreplan. Vi mener det er ønskelig med et læreplanverk med en generell del, som er utformet med tanke på danning og opplæring fra barnehage til videregående opplæring, og det er vesentlig at verdigrunnlaget for barnehage og skole er det samme.

Med vennlig hilsen

Frøde Mellemvik
Rektor

for

Mona Liss Paulsen
fung. høgskoledirektør